

JÄRFÄLLA FÖRSAMLING:

Tusen möjligheter

7 februari – 29 mars 2026

**Särpräglad
kyrkokonstnär
– Pär Andersson
skildras i
monumental bok**

Sid 10–13

**Unikt samarbete
mellan Järfälla
församling
och Kappahl**

Sid 14

STÄNDIGT FÖRUNDRAD

**– Mattias Klum om
konst och fotografi**

Sid 4

Svenska
kyrkan

HANNA LÖNNEBORG | KYRKOHERDE

Närvaron i sig själv och stunden

SNÖN LA SIG SOM ETT TÄCKE över hela staden, och det är som om hela världen förvandlas. Allt ser annorlunda ut, som om det skapats om och blir en ny värld. En värld som tystnar så när som på några knarr när skon möter marken. Allt får ett nytt utseende, en annan form än det brukar ha, och dagarna blir lite ljusare med snön som reflekterar ljuset. Jag påminns om barnen som kliver in ett klädsåk och kommer ut i ett annat land, i Narnia.

När mycket snö faller ner på samma gång orsakar det också ofta en mängd av bekymmer för trafik, hemtjänst och människor. Det plogas och snöröjs. Vi i Stockholmsområdet blir inte så ofta drabbade av elavbrott, men vi behöver ta höjd för att allt det vi ska göra tar lite längre tid nu. En förändrad värld där livsbestyren går långsammare. Snön förvandlar staden.

Så här i början på det nya året finns hos många av oss också önskan att hela världen skulle förvandlas, förändras och se annorlunda ut. En vardag som känns enklare, en värld som känns hoppfullare och en harmoni över allt som lever. Är det möjligt?

JU LÄNGRE JAG LEVER, desto tydligare blir det för mig att det inte är ett magiskt uppvaknande, ett trollspö eller att kliva in i ett klädsåk som kommer att ge harmoni över livet och världen. Världshändelser rår vi inte över, istället är nyckeln att vara i nuet. Det vittnar människor om som utövar och tränar på medveten närvaro. Närvaron i sig själv och i stunden, där jag noterar hur jag mår och uppmärksammar mötet med naturen, en annan

människa och mig själv. Det är de stunderna som ger glädjen, hoppet och fördjupningen. Den förvandlingen liknar den som C.S. Lewis skriver om när barnen går in i klädsåket. Vi kliver in i oss själva och blir medvetna om hur det känns, hur vi har det och vad vi längtar efter. Världen och tillvaron ser likadan ut när vi kliver ut på andra sidan, men vi har förändrats.

EN SAK SOM GER MIG glädje är att tillsammans med Marie Sandström, redaktör för den här tidningen, få åka ut till alla som vunnit en honungsburk eller svarat rätt på korsordet. Vi letar rätt på adressen, hör av oss om att vi ska komma och får sen ringa på dörren hemma hos dig som vunnit. Vi får möta glädjen i att ta emot en frälsarkrans eller att få lägga ett Järfällapussel. Ibland blir det ett kort samtal och vi får dela en liten stund av livet. Ett möte mitt i allt annat som ska göras den dagen.

Jag tänker att den förvandling som jag skulle vilja se i vår värld är nästan oändligt många saker, och de saker som vi närmast kan påverka är det vi kan skapa tillsammans. I de möten vi har, när vi delar en stund av livet, är närvarande och vågar lita på varandra, då är det som att världen förändras, förvandlas till en hoppfullare plats.

TACK TILL DIG SOM LÄSER tidningen, som hör av dig, som skickar in och deltar i utlottning och vinstdragning! Det betyder mycket för oss.

Svenska kyrkan

Utges av Svenska kyrkan i Järfälla. Denna tidning klassas som samhälls-information och delas ut till samtliga hushåll i Järfälla kommun.

Ansvarig utgivare: Hanna Lönneborg
E-post till redaktionen: jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se

Församlingsexpeditionen har besöks- och telefontid:
Mån–tor kl 9–15, lunch kl 12–13
Fre kl 9–12
Telefon: 08–580 218 04

Postadress:
Svenska kyrkan i Järfälla
Box 139, 177 23 Järfälla
Besöksadress: Kyrkvägen 8, Barkarby

På internet:
www.svenskakyrkan.se/jarfalla
www.facebook.com/jarfallaforsamling
www.youtube.com/jarfallaforsamling
Instagram: @svk_jarfalla

Våra kyrkor:
Barkarby: Järfälla kyrka, Kyrkvägen 8
Jakobsberg: Maria kyrka, Sturevägen 3
Kallhäll: S:t Lukas kyrka, Svarvargränd 1
Viksjo: Viksjo kyrka, Agrargränd 2

Omslag:
– Om jag kör fast med ett projekt arbetar jag med ett annat och så plötsligt lossnar det som varit trögt., säger Mattias Klum.
Foto: Thomas Carlgen
Nästa nummer utkommer 28–29/3
Tryck: Pressgrannar, Linköping

 Svanenmärkt trycksak, 3041 0174

En onsdag
i månaden i
Viksjo kyrka

9

Livsbejakelse

Unikt
samarbete

14

Händer i Järfälla sid 16

Torget

Café Ne:Re • Konfirmandrum
Second hand • Systugan

Vi ses på Nedervåningen!

NEDERVÅNINGEN I MARIA KYRKA är en mötesplats i mysig retromiljö, som har öppet de flesta vardagar. Kom och fika, prata, fixa, läs en bok, eller bara känn dig som hemma en stund! En vanlig vecka ser programmet ut ungefär såhär. Kolla kalendern på hemsidan (se QR) för aktuellt program.

Måndag 14–15 Tekniktimme. Få hjälp med inställningar på dina digitala hjälpmedel.
14–16 Café Ne:Re och **Second hand-butiken** har öppet. Välkommen till prisvärt fika och inspirerande retro-fynd (endast kort- eller Swishbetalning i Second hand-butiken)!

Onsdag 13.30–15 Våffelcafé med bingo (ca varannan onsdag, se webbkalendern) med fina priser.

Torsdag 14–15 Hantverkstimme. Brodera, virka, sticka eller låna symaskinen. Ta med eget projekt eller prova på något nytt.
14–16 Cafe Ne:Re och **Second hand-butiken** har öppet.

Fredag Kl 13–14 Språktimme. Öva din svenska. För alla åldrar!

Stickcafé

Söndagarna 15/2, 1/3, 15/3 och 29/3 kl 12.30–15.30 i Prästgården vid Järfälla kyrka

FÅ HJÄLP MED DITT stickprojekt eller prova på något nytt, inspireras, umgås och prata garn – eller något helt annat! Virkning, broderi och andra handarbeten är lika välkomna.

Järfälla kyrka – 900 år på 90 minuter
Söndag 1/3 kl 15–16.30 i Järfälla kyrka

VAR GÖMDE LASSE-MAJA kyrksilvret, vem var Mårten Luther, hur gammal är egentligen dopfunten och varför står det en pyramid på kyrkogården?
Hör prästen Anders Gezelius Hägglund levandegöra Järfälla kyrkas långa och spännande historia på 90 minuter.
Ingen anmälan.

Beställ ljusständning på en grav

VILL DU TÄNDA ETT LJUS på en grav utan att behöva ta dig dit själv mellan första oktober och sista april? Swisha 105:- till 123 006 77 93 senast en vecka innan önskat datum, så tänder vi det åt dig! Märk din Swish-betalning med gravplats eller gravnummer, den avlidnes namn samt datum för tändningen.

Föreläsning med Jessica Falk Only Got Today

Måndag 16/3 kl 18–20 i S:t Lukas kyrka
Fika från 17.30.
Anmälan till malin.karlsson@jarfalla.se

EN INSPIRATIONSFÖRELÄSNING med musik, om sorg och svårigheter, kraft och mod.

I samarbete med Järfälla kommun och Attention Järfälla-Upplands Bro.

Testa rollspel!

HAR DU VELAT TESTA ROLLSPEL, men inte riktigt vetat vart du ska börja? I bordsrollspel möts fantasi och brädspele, samtidigt som du får hänga med lika sinnade. Vi kommer att köra klassikern Dungeons and Dragons, och gärna också andra spel om intresse finns.

HÖR AV DIG, SÅ STYR VI UPP ett första tillfälle! Då kan vi lära känna varandra och prata om förväntningar och förhoppningar på träffarna. Inga förkunskaper eller material krävs.
Gruppen träffas på sena eftermiddagar eller kvällar, ungefär en gång i månaden. Välkommen!

BJÖRN MALMBORG
08–580 218 58 /bjorn.malmborg@svenskakyrkan.se

Mattias Klum har arbetat mot klimat- och miljöförändringarna i mer än 40 års tid.
– Mitt hopp står till att den här planeten är befolkad av så många enastående individer med stort hjärta och stor hjärna.

Närvaro och förundran

Under mer än 40 år har **Mattias Klum** skapat bilder som påverkat vårt sätt att se världen. Han är etablerad över hela världen som konstnär, filmare och fotograf. Nu är han också aktuell som författare med boken Stigminnen.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT FOTO: THOMAS CARLGREN

DET HÄNDER ATT ÄVEN medarbetarna tycker att det blir lite för många projekt och att engagemangen i olika frågor växer sig väl yvigt. Men Mattias Klum håller inte med.

– Jag får energi av att göra många olika saker.

Han har just landat efter en arbetsresa till Himalaya. Där har han bland annat samlat material till en bok han skriver tillsammans med professorn och miljövetaren Johan Rockström (deras tredje hittills). Han arbetade också med organisationen Journeys With Purpose i ett projekt för att rädda den osannolikt vackra men utrotningshotade snöleoparden. Innan resan hade han just avslutat arbetet med Stigminnen, senaste utgåvan av ärkebiskopens fastebok som just i dagarna börjar leta sig fram till bokhandelsdiskarna. Klum är också rådgivare i hållbarhetsfrågor för Stockholms universitet och flera organisationer.

– Alla projekt är aktiva samtidigt, men på olika nivåer. Om jag kör fast med ett projekt arbetar jag med ett annat, och så plötsligt lossnar det som varit trögt. Det är som om det finns ventiler mellan alla olika projekt. De syresätter varandra.

– Kanske finns en diagnos för detta, men det här sättet att arbeta passar mig. Jag har hållit på så här i mer än 40 år.

– Jag är en mötesjunkie. Jag älskar möten med människor, natur och djur. Men jag älskar

också tystnaden och sitter gärna ensam i ett trädgömsle långa perioder.

MATTIAS KLUM ÄR FOTOGRAF och etablerad som konstnär och filmare över hela världen. Listan över utmärkelser är gigantisk. Själv beskriver han sig som konstnär. På visitkortet kommer fotograf på tredje plats, efter titlarna konstnär och filmare.

– Jag ser mig som konstnär i första hand. Men det dokumentära fotograferandet och filmandet finns också med. Båda är lika viktiga.

Närheten till konsten etablerades i barn-

”Förundran är lika viktigt. Jag blir hela tiden förundrad över den fullkomligt fantastiska natur vi fått till låns. Skönheten. Sinnrikheten. Förundran skapar respekt och ödmjukhet, men också ansvar för att förvalta detta på ett bra sätt.

domshemmet. Fadern docent, språkvetare och läromedelsförfattare i Uppsala. Modern var ekonom och arbetade på Sparbanken. På hennes sida finns urmakare, optiker och politiker. Som lillebror i en syskonskara på fyra kunde Mattias i lugn och ro odla sina intressen.

– Det var ett yvigt och jovialiskt hem, ett växthus för att arbeta med kultur. Alltid mycket folk där. Konstnärer. Författare. Artister. Samtalen rörde konst, litteratur, musik. Mina referenser när det gällde bilder var landskapsmålaren William Turner, Zorn, Monet, Chagall, Picasso. Det är dem jag anknyter till, mer än till fotografer.

– När jag ser en svan bakom en ridå av gyllene fjolårsvass tänker jag ”det här är en Turner”. Ingen i min familj har ägnat sig åt fotografi.

– Min uppväxtmiljö stimulerade en nyfikenhet som är väldigt central för mig.

FOTOGRAFIN OCH BILDSEENDET upptäckte och utvecklade Mattias på egen hand. Att det blev så beror delvis på familjens utedass på sommarstället utanför Ludvika.

– Där fanns bildtidningar som Life och National Geographic. I det meditativa tillstånd som uppstår på ett utedass satt jag där, bläddrade och insåg vad fotografi kunde vara.

Lärdomarna omsatte han med stor energi. Från ungefär 18 års ålder har han försörjt sig som

fotograf. Några år senare, 1991, öppnades av en tillfällighet dörren till ett av utedassets ikoniska magasin, National Geographic.

– Det var en tillfällighet. Jag hade förmånen att samarbeta med några bildbyråer, Tiofoto i Stockholm och en japansk byrå med kontor i New York. Genom den fick jag chansen att träffa en av bildredaktörerna på National Geographic, Jon Schneeberger. En mycket strikt herre i kostym och slips. Jag betonade att jag inte förväntade mig något uppdrag, jag ville bara ha ett omdöme.

– Han tittade snabbt igenom mina bilder. Under tystnad sorterade han dem i en allt större hög, en mellanstor och en liten. Så sammanfattade han. Den stora högen: vanliga naturbilder, finns hur många som helst. Mellanhögen: intressanta men passar mer för vetenskapliga artiklar. Lilla högen: det här är riktigt bra.

– Han satte mig i kontakt med en vice bildchef högre upp i hierarkin, Susan Smith, även hon synnerligen stram och strikt. Jag kom in i ett rum med väggarna fyllda av bilder av världens bästa fotografer. Jon hade sagt vilka foton jag skulle visa och i vilken ordning. Susan skrev mitt namn på ett papper och började förhöra mig. Vilka workshops hade jag gått, vilken utbildning hade jag, vilka andra magasin hade jag arbetat med?

– Jag kunde inte svara på någonting. Jag hade inga sådana referenser. Det som var stort i min värld – svenska tidningar som Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Expressen – hade hon aldrig hört talas om. Hon betraktade sitt papper där det fortfarande bara stod mitt namn och bad mig vänta.

– Efter en stund steg två män in i rummet. De presenterade sig och jag höll på att ramlabaklänges. Det var de legendariska fotocheferna Tom Kennedy och Kent Kobersteen. De frågade om min inställning till fotografi, hur länge jag hållit på, vad jag ville, mina etiska uppfattningar och så vidare.

– De var mycket vänliga. Så sa de: du är väldigt ung. Men du har en stor talang. Vill du arbeta för National Geographic?

NÅGRA MÅNADER SENARE fick 22-åringen från Uppsala sitt första avtal med tidningen. 1994-96 skickades han ut på en 14 månader lång expedition. Den resulterade i att han 1997 stod för omslagsbilden, den första svensk någonsin med ett omslagsfoto på National Geographic. Det skulle bli många fler under de kommande 25 åren.

– Jag bad om ett omdöme och togs in i ett fantastiskt samarbete.

1980- och 90-talen var en guldålder för de stora bildmagasinen. Idag har de flesta försvunnit eller ombildats med kraftigt minskade budgetar. National Geographic finns kvar, men har inte samma centrala roll som förr. I stället profilerar sig fotografer på olika digitala plattformar. Det finns en mängd digitala verktyg för att behandla bilder. Många ser AI-genererade bilder som ett hot. Det gör inte Mattias Klum.

– Det finns säkert de som nöjer sig med AI-genererade bilder. Men en bra fotograf lägger till något unikt i bilden. Sitt temperament, kunskaper och helt egna bildspråk. Bilden är inte bara en skildring, den innehåller något mer. Då väljer man hans eller hennes bilder för det som är extra. Det som skapar tilltro till just en viss fotograf är spårbarheten, berättelsen bakom bilden som skapar en förväntan.

– Du kan likna det med att arbeta med mat. En bra krögare känner sig inte hotad av att det finns snabbmatställen. En topprestaurang är i en annan genre. Kunderna väljer att gå dit och är villiga att betala för det de får.

– Om jag publicerar en bild i National Geographic, New York Times eller Svenska Dagbladet så vet alla att bilden visar verkligheten. I ett dokumentärt foto ändrar jag ingenting. Jag tar inte bort eller lägger till något. När det gäller

– Dead Vlei, Namibia.

FOTO: MATTIAS KLUM

– Mattias Klum är en engagerad berättare.

den dokumentära bildens är min överenskomst med betraktaren att bilden är ”sann”. Trovärdigheten ligger i autenticiteten.

– **DET BETYDER INTE ATT ALLT** är vackert. Många naturfotografer visar bara det som är vackert. Jag hade också den tendensen, men 1990 kom jag på Världsnaturfondens uppdrag till Nigeria och fick se en helt annan värld av lidande, svält, död. Det blev en ögonöppnare för mig och jag insåg att vi också måste skildra det som är hemskt och fasaväckande.

– Arbetar jag med ett konstprojekt har jag inga dokumentära ambitioner över huvudetaget. Då är det ofta känslor och drömmar jag vill förmedla. Båda genrererna är lika viktiga.

Mattias Klum ser ingen motsättning mellan konst och vetenskap. Han menar att de förstärker varandra.

– Så har det varit i alla tider. Dürer och da Vinci arbetade mycket med både vetenskap och konst, likaså den nutida danske konstnären Olafur Eliasson. En regissör som Werner Herzog utgår ofta från forskning i sina filmer.

– Konsten kan tillföra frågor som berikar vetenskapliga fakta. På samma sätt kan vetenskapen förstärka det konsten förmedlar.

– Det är bra att ta in många olika aspekter i arbetet. Jag kan utgå från en idé när jag skapar en bild. Men de bästa resultaten uppnås oftast när jag släpper förutsättningarna och öppnar för andra tankar. Jag blir mer fri och mer närvarande när jag lyckas ta mig förbi det förväntade.

Ett konkret exempel på samarbete med forskningen är utställningen Inside Out, som

FOTO: MATTIAS KLUM

Moderlös orangutang, centrala Kalimantan, Indonesien.

FOTO: MATTIAS KLUM

Illegala terrasseringar för palmolja, Borneo.

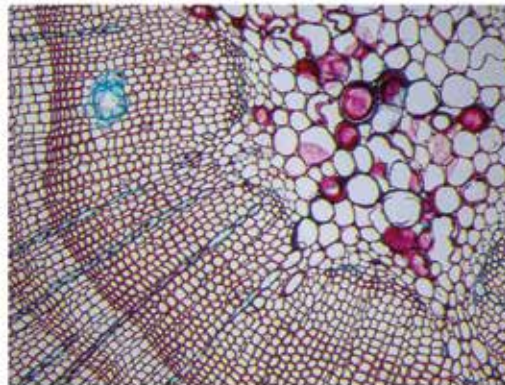
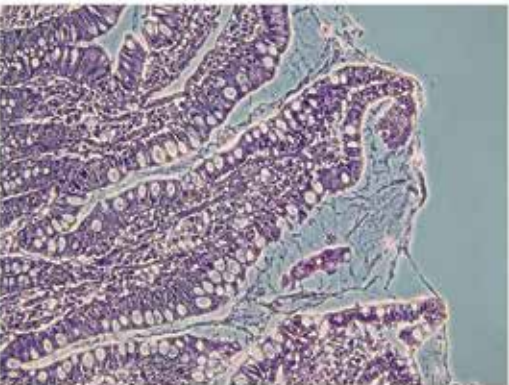
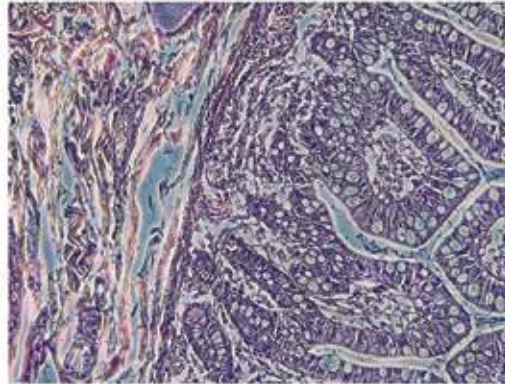
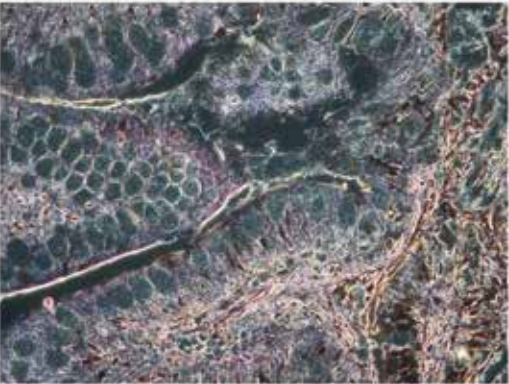
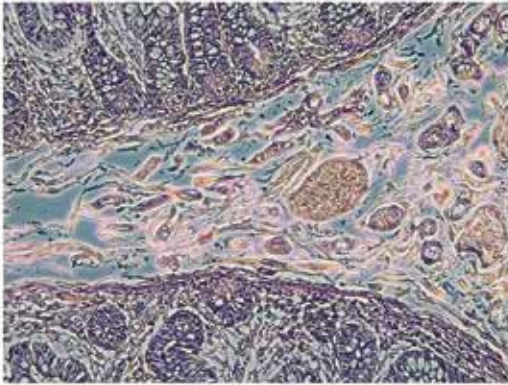

FOTO: MATTIAS KLUM OCH MEDICINSKA BILDER

Klum gjorde tillsammans med Örebro universitet.

– Jag flög över Island och fascinerades av att landskapet påminde om bilder jag sett från det inre av våra tarmar. Vi gjorde en utställning som visade detta.

– Jag vill gärna se det som att naturen hittar sätt att lösa sina flöden som fungerar såväl på makronivå i stora landskap som på mikronivå inne i våra kroppar.

– Inside Out och flera av mina andra projekt är pågående work in progress. Jag ser ing-

Från utställningen Inside Out: Här skildrar Mattias Klum en värld där naturens yttersta landskap möter kroppens inre universum.

Mikroskopiska cellstrukturer flätas samman med isländska bergskedjor i en visuell väv där nervbanor blir floder, sprickor erinrar om sårbarhet och vävnad bär spår av fraktaler och spiraler.

Utställningen rör sig mellan biologi och geologi, mellan det förgängliga och det eviga. Genom Klums kamerablick blir betraktaren en del av ett större system – inte åskådare, utan medspelare i livets mönster. Klums fotografier fungerar som hans konstnärliga manifest där tesen lyder: naturens kod är något vi alla bär inom oss, genom att betrakta den kan vi förstå oss själva.

en anledning att avsluta projekt som går att utveckla ytterligare.

– Jag har lätt för att komma in i flow, den kreativa processen där allt bara flyter på. Det är ett privilegium att ha det så.

Det som ledde fram till utställningen Inside Out är också temat i boken Stigminnen. Det är 2026 års utgåva i bokserien ärkebiskopens faste-bok. Temat i Mattias Klums text är närvaro och förundran.

– Båda är centrala begrepp för mig, men jag tycker att vi är dåliga på att ta tillvara det de ger. Det är fantastiskt att vara närvarande. Att känna ett materials struktur med händerna. Känna en doft. Vara helt och fullt på den plats där du är, leva medan du lever.

– För mig som fotograf är närvaro helt avgörande. Jag skulle aldrig kunnat ta mina bilder av kungskobror, buddistmunkar i Ladakh, havsörnar eller tigrar om jag inte varit fullt närvarande i mötet. På så sätt är närvaro både ett sätt att uppleva världen och en arbetsmetod.

– Förundran är lika viktigt. Jag blir hela tiden förundrad över den fullkomligt fantastiska natur vi fått till låns. Skönheten. Sinnrikheten. Förundran skapar respekt och ödmjukhet, men också ansvar för att förvalta detta på ett bra sätt.

DET LEDER ÖVER TILL Mattias Klums engagemang för klimat och miljöfrågor. Under flera decennier har han varit en stark opinionsbildare på området. Mycket förstås genom sina bilder, men också med välformulerade inlägg i olika diskussioner, exempelvis om det nyligen avslutades stora miljötoppmötet Cop 30 i Brasilien.

– Det är viktigt med internationella möten, vi behöver träffas över gränserna. Men resultatet var en besvikelse. Det fanns inte mycket substans i de överenskommelser som presenterades.

Miljöengagemanget finns med sedan barnsben. Mattias beskriver hur han såg en film på tv där en delfin fastnat i ett fiskenet och kämpade för att komma loss.

– Jag blev förtvivlad. Sprang gråtande från tv:n.

Fadern försökte lugna honom och sa att det där väl inte var hela världen.

– Men det var det ju. Precis hela världen. Då kände jag ett fysiskt raseri över det jag såg. Engagemanget är lika starkt idag, men tar sig andra uttryck.

På senare tid har det politiska intresset för klimat och miljö blivit svagare. Många försöker tona ned betydelsen av klimatförändringarna.

– Vi har kommit en bit när det gäller att förstå hur klimatet påverkas av människan. Försöken att tona ner allvaret är oroande och fullkomligt irrationella.

– En liknelse. Säg att du hittar en fläck på huden som ser konstig ut. Du går till en läkare, som skickar dig till en hudspecialist. Denne i sin tur skickar dig vidare till en klinik där de tar prover. När provsvaren kommer visar det sig att du har skivepitelcancer.

– Läkarna säger att javisst, du har hudcan-

Mattias Klum vid Fyrisån i hemstaden Uppsala.

Livets träd, Sabah, Borneo.

FOTO: MATTIAS KLUM

cer, men det har inte gått så långt. Vi vet hur det ska behandlas. Vad gör du? Du låter först läkarvetenskapen ta hand om din cancer med all den kunskap som finns och du har stor chans att överleva.

– För över det till en politisk nivå och klimat- och miljöförändringarna. Vetenskap och forskning har gett oss stora kunskaper om hur det fungerar, vad som orsakar problemen och hur de ska åtgärdas. Men då säger vissa politiker att "jag tycker inte att vi har någon kris. Mina väljare vill inte ha de här åtgärderna."

– Det är det stora orosmomentet idag. Att vetenskap och kunskap framställs som åsikter,

möjliga att ta till sig eller bortse från. Föreställningen att man kan tycka olika saker om klimatförändringarna när vi vet hur det ligger till. Vi ser det här också i Sverige idag. Här har vi i alla fall tidvis levt upp till att vara ett föregångsland på miljöområdet. Nu är vi i många avseenden definitivt på efterkälken.

DEN KLUMSKA ENERGIN ger dock inget utrymme för uppgivenhet.

– Vi prioriterar ofta traditionell intelligens, IQ. Men vi behöver också EQ, den emotionella intelligensen.

– Mitt hopp står till att den här planeten är befolkad av så många enastående individer med stort hjärta och stor hjärna. Många av dem är också resursstarka och vill satsa på att omsätta kunskap i handling.

– Det ger ett gott motstånd mot populism, främlingsfientlighet och förnekande av fakta. Hoppet skapas av att sådana individer samarbetar. Det pågår massor av fantastiska projekt över hela världen. Jag är involverad i en del av dem. Ibland är jag en samlande kraft, i andra sammanhang en liten kugge i ett stort maskineri.

Här är Mattias Klums insats så viktig. Genom sina bilder och sin konst visar han på naturens enastående skönhet, men också på hur sköra systemen kan vara. Men det är inte för sent att åtgärda problemen. Det är detta som ger energin.

– Jag tror absolut att vi kan vända utvecklingen. Allt jag har upplevt, ju mer jag sett, har lett till insikten att det är helt avgörande att bevara naturens makalösa skönhet och livskraft. Då skapas en oerhörd energi. Om vi inte bevarar naturen finns helt enkelt ingen bra framtid.

– Den här insikten gör att jag älskar mitt arbete ännu mer idag än när jag var ung. Jag är så tacksam över att få arbeta med de här frågorna.

– Vi som arbetar med detta är alla med i en motståndsrörelse för en bättre framtid.

Var med i utlottningen!

Maila till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast den **26 februari**.

Skriv **Stigminnen** i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och din adress.

Kulturkväll i Viksjö

En onsdag i månaden kl 19–20.30 i Viksjö kyrka
Ingen anmälan, insläpp från 18.30.

ANNA UNGHAMMAR, präst med gäster, bjuder in kulturskapare och teologer till fördjupande samtal.

11/2 Tomas Andersson Wij. Sångaren och låtskrivaren Tomas Andersson Wij gästar kulturkväll i Viksjö för ett samtal om sin bok "Gud är inte plåstret".

11/3 Silvana Imam. Artisten Silvana Imam gästar kulturkvällen för ett personligt samtal om tro och skapande.

Nästa nummer av Tusen möjligheter i din brevlåda 28–29 mars!

Behöver du prata med någon som kan juridik?

DET KAN DU FÅ GÖRA I MARIA KYRKA!

Hör av dig om du behöver kostnadsfri juridisk rådgivning inom exempelvis familjerätt, brottmål, migrationsrätt, socialrätt och försäkringsärenden.

Mer info och tidsbokning hos

Anna Johansson Blomberg, 08-580 218 87
anna.johanssonblomberg@svenskakyrkan.se

Therese tipsar...

Rörelser för cirkulation och rörlighet

- Ta ett djupt andetag
- Rulla axlarna
- Tippa huvudet från sida till sida
- Sträck upp armarna och sträck ut sidan av kroppen
- Gör några tåhävningar
- Rulla ner och upp igen (böj på ryggraden)
- Stå (eller sitt) stadigt och vrid överkroppen
- Avsluta med ett djupt andetag.

Vernissage och konstutställning

Lördag 14/2 kl 13–15 i S:t Lukas kyrka

VÄLKOMNA TILL VERNISSAGE med gruppen Fritt måleri! Vi har målat i S:t Lukas kyrka under hösten, i valfri teknik och valfritt motiv, utan förkunskapskrav.

14–23 februari har vi vår första utställning tillsammans. Kom och träffa oss på vernissaget! Vill du börja med fritt måleri? Läs mer på hemsidan.

Känner du någon som inte får tidningen?

TUSEN MÖJLIGHETER DELAS UT

till alla hushåll i Järfälla sex gånger per år. Känner du någon som inte får tidningen?

Anmäl här!

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Stöd i sorgen

ONSDAG 4 MARS KL 10–11.30 startar en ny sorgegrupp i Maria kyrka. Det är en möjlighet att träffa och dela erfarenheter med andra i liknande situation. Gruppen leds av en präst eller diakon, och träffas sju gånger.

Anmälan senast onsdag 25 februari till Björn Malmberg, 08–580 218 58
bjorn.malmberg@svenskakyrkan.se

Konsert: Jesus Christ Superstar

Lördag 28/3 kl 16 i S:t Lukas kyrka
Söndag 29/3 kl 16 i Viksjö kyrka

Fri entré

Järfälla Gospel, Joyful Gospel Choir och musiker framför musik från Andrew Lloyd Webbers musikal Jesus Christ Superstar.

Bosse Bjerkerot, bas
Charlie Westre, trummar
Joel Wallander, gitarr
Ledning: Monika Bjerkerot

Tekniktimmen

Måndagar kl 14–15 i Maria kyrka

FÅ HJÄLP MED INSTÄLLNINGAR på dina digitala hjälpmedel! Café Ne:Re erbjuder trevligt och prisvärt fika.

Mats Theselius i Immanuelskyrkan (1973) framför Pär Anderssons akrylmålningar till altaret och det imponerande förgyllda korset.

Livsbejakelse

Konstnären **Pär Andersson** intar en särställning bland svenska kyrkokonstnärer med stora arbeten i mer än 40 kyrkor. Bland annat står han för utsmyckningen av **Pilgrimskapellet** vid Görvalns griftegård i Järfälla. Ändå var det mycket slumpen som ledde till att han kom att arbeta med kyrkor. Nyligen publicerades ett praktverk om hans konst, där vi möter en mycket mångsidig person.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT FOTO: HARRY SILVER

NATTEN TILL DEN 10 februari 1968 utbröt en förödande brand i Kumla kyrka. Brandförloppet blev våldsamt. Väggar och torn stod kvar men tak och inredning förstördes helt. I tornet hittades kroppen av en äldre kyrkogårdsarbetare. Han hade antänt vinden och tagit sitt liv med gevär. Bakgrunden till branden är djupt tragisk, men hade den inte ägt rum kanske inte konstnären Pär Andersson blivit en av Sveriges främsta kyrkomålare.

– Det är flera tillfälligheter som gav Pär Anderssons konstnärskap den inriktningen, säger Mats Theselius, son till Pär Andersson.

Pär Andersson debuterade 1949 med blyerts-teckningar och oljemålningar på en samlingsutställning i hemstaden Skellefteå. Han studerade en tid i Paris för konstnären André Lothe (som hade många svenska elever, bland andra Olle Baertling). Efter hemkomsten 1951 kom han in på en utbildning på Konstakademien som konstnären Olle Nyman just startat.

– Det var också en slump att Pär kom in på den utbildningen, fortsätter Mats Theselius. En vän skickade in en ansökan för Pär. Det var en väldigt speciell utbildning som hade fokus på samarbete mellan konstnär och arkitekt för offentlig miljö.

– Olle Nyman upptäckte Pärs unika talang för rumsgestaltning.

En annan som tagit in Pär Anderssons speciella talang var arkitekten Jerk Alton. Det är här som linjerna från kyrkobränden i Kumla och Olle Nymans utbildning vävs samman. Alton hade 1968 ett nyetablerat kontor i Kumla och redan specialiserat sig på renovering och rekon-

” För Pär blev det en uppenbarelse, hur naturen växte, förändrades och ständigt återuppstod. Han ansåg att det inte fanns någon tydligare bekräftelse på skapelsen än naturen själv. Naturen blev hans signum.

struktion av kyrkobyggnader. Det blev han som utsågs till att hantera det gigantiska projektet att bygga upp Kumla kyrka igen. Alton kontaktade Pär Andersson.

– Pär hade gjort en del uppdrag för kyrkor tidigare, men Kumla kyrka blev hans stora genombrott, berättar Mats. Här hade han fullt ut utvecklat naturmotiven, som var hans signum.

Med tiden skulle Pär Andersson arbeta med utsmyckning i dryga 40-talet kyrkor. Totalt utförde han mer än 100 offentliga uppdrag.

– Ibland var vi barn med när han arbetade i olika kyrkor, minns Mats.

Mats Theselius är prisbelönt möbelarkitekt, utbildad vid Konstfack och medlem i Konstakademien. Älgskinnsfåtöljen (cylinderformad

i järnplåt och klädd med älgskinn) är ett av hans mest kända verk. Nyligen har han tillsammans med syskonen Jonas och Johanna (båda professionella konstnärer) gjort en omfattande utställning på Konstakademien i Stockholm och en stor konstabok med faderns verk, kort och gott med titeln Pär Andersson.

– Det har varit mycket jobb och tagit ungefär tre år. Bara att fotografera av alla verk. Det är åtminstone 160 målningar och skisser som finns med i boken. I samma veva bokade vi in Konstakademien för utställningen. Det är så lång framförhållning som krävs.

DET HAR BLIVIT MÅNGA turer till gården i Lidgatu by i Ångermanland, dit Pär och hustrun Astrid Theselius (Tesse) flyttade 1980.

– Från Malmö, där jag bor, är det lika många mil till Lidgatu som till Paris, säger Mats Theselius. Det har jag tänkt på varje gång jag satt mig i bilen för att köra till Ångermanland.

Det är en stor samling konst, foton, skisser med mera som Pär och Astrid samlat på Lidgatu. Det rika urvalet har gjort såväl utställning som bok unika.

– Allt vi visar på utställningen och i boken är sådant som finns i samlingarna. Vi har inte behövt låna in något.

– Konstakademiens lokaler är på många sätt imponerande, men takhöjden är bara dryga fyra meter, fortsätter Mats. Många av Pärs kyrkoutsmyskningar är höga, kyrkfönstren upp till 12 meter.

Det är en hisnande upplevelse att gå bland Pär Andersssons skisser och inse att dessa stora målningar endast är detaljer i avsevärt mycket större verk.

– Den minsta av de tre salar utställningen disponerade hade faktiskt samma proportioner som koret i Bolidens kyrka, så där kunde vi visa Pärs skisser i full skala.

ETT GENOMGÅENDE TEMA i Pär Andersssons konst är naturen. Det spirande, grönskande, växande finns med överallt. Det är centralt inte minst i utsmyckningen av Immanuelskyrkan i Stockholm, den plats där vi gör intervjun med Mats Theselius. Här finns naturen och grönskan inte bara i altarmålningarna, den förgrenar sig över hela kyrkorummet och växer även över kyrkbänkarna. Att orgeln är integrerad i utsmyckningens naturmotiv gör den till en av de mest spektakulära instrumenten i världen, med kombinationen av den rena klassiska stilen i klangen och den fantastiska målningen.

– Här tog han steget fullt ut och placerade även kyrkobesökarna mitt i grönskan, menar Mats Theselius.

– Jag frågade pappa varför han ägnat hela sitt liv åt att skildra naturen. Han svarade att det gick tillbaka till när han byggde en ateljé på tomten 1959. Från ateljéfönstret såg han först bara den nakna marken. Men sedan började grönskan gro, den växte och fyllde till slut hela synfältet.

– För Pär blev det en uppenbarelse, hur naturen växte, förändrades och ständigt återupptod. Han ansåg att det inte fanns någon tydligare bekräftelse på skapelsen än naturen själv. Naturen blev hans signum, fullt utvecklad i hans arbeten i Kumla kyrka långt senare.

Pär Andersson skriver själv om det i en text som finns med i boken: ”I egenskap av upptäck-

I Immanuelskyrkan tog Pär Andersson steget fullt ut i sin skildring av naturen. – Han placerade även kyrkobesökarna mitt i grönskan, säger Mats Theselius om de lövverksmarmorade kyrkbänkarna.

are är man ganska löjlig. Man upptäcker sådant som alltid funnits och som kanske millioner andra människor redan upptäckt. Jag lever i ett jättelager av gamla bilder. En bråtig rekvisita. Vi kan kalla den naturen.”

Målare och modell (1983).

Pär Andersson 1977.

Kyrksalen i Pilgrimskapellet vid Görvälns griftegård, Järfälla (1977).

Han avslutar: ”När jag tycker att jag lyckats upplever jag det som om bilden alltid funnits. Realismen intresserar mig inte.”

– Det låter lite egendomligt med tanke på att verkligheten är så väldigt närvarande i Pärs konst, säger Mats. Man ska tolka realism som socialrealism och politisk konst, som var så centralt under 1960- och 70-talen.

DET SKULLE KUNNA tolkas som att Pär Andersson inte var engagerad i sin samtid. Men så är det inte. Mikael Mogren, biskop i Västerås stift, har skrivit en insiktsfull essä om Pär Anderssons konst i boken. Mogren har sagt att när han såg Pärs konst i Kumla kyrka upplevde han det som kyrkokonstens svar på Sgt Pepper's Lonely Hearts Club Band, Beatles banbrytande album från 1967. Pär Andersson var inte bortvänd från samhället och vad som hände där, han var med på sitt alldeles egna sätt.

Getsemane i Kumla kyrka (1972). Ett exempel på hur Pär Andersson integrerade hela rummet i sin konst.

– Det var en speciell tid i Konstsverige på många sätt, säger Mats Theselius. Konstnärer kallade sig inte konstnärer, de var kulturarbeta-re. Man arbetade inte med konst eller utsmyckning utan gjorde miljöförhöjande inslag.

Under senare delen av sitt liv målade Pär Andersson en stor mängd målningar från Lidgatu. Han betedde inte som man föreställer sig att landskapsmålare ska göra, ge sig ut i naturen med staffli, färger och penslar.

– Han satte sig utanför ateljén. berättar Mats Theselius. Han målade mängder av tavlor med den utsikten, med samma motiv. Det är samma lada, där är Doris loge och i bakgrunden Hundforsberget. Samma motiv men med mängder av skiftningar.

– Det är snapshots han gör, ögonblicksbilder. Flera svenska konstnärer har fascinerats av den här platsen. I konsthistorien finns kända kollegor som arbetade på liknande sätt. Monet målade sin näckrosdamm och katedralen i Rouen upprepade gånger över tid, van Gogh målade ofta samma landskap ur olika vinklar. Anders Zorn gjorde många versioner av exempelvis sin midsommardans.

– Det är märkligt att se Pärs skildring av utsikten från ateljén, hur den ständigt skiftade. Han arbetade snabbt och kunde göra flera målningar per dag, ibland upp till ett tiotal.

– Han knöt an mycket till de gamla allmogekonstnärerna från Dalarna, som hade begränsade resurser och arbetade snabbt med bara ett fåtal färger. Pär gjorde likadant. Han hade också lärt sig tekniken att måla enkelt, snabbt och

slagfärdigt av Olle Nyman.

Pär Andersson är en konstnär med många uttryck. Mest bestående är ändå hans kyrkonst.

– Det är förstås omöjligt att i en utställning eller bok göra rättvisa åt den rumsliga gestaltningen med Pärs konst i kyrkorummet. I boken har vi en karta och förteckning över var verken finns för den som vill se konsten i verkligheten. – Många kyrkokonstnärer är ateister. Pär var troende. Jag tycker att det ger en extra dimension åt hans kyrkomåleri.

– För Pär är paradiset något som finns här och nu.

FÖR JÄRFÄLLABOR FINNS Pär Andersssons konst nära. Han står för utsmyckningen i Pilgrimskapellet vid Görvälns griftegård, ritad av landskapsarkitekten Per Friberg.

– Det visar en annan sida av Pärs konstnärskap, betonar Mats Theselius. Det är ett fantastiskt verk där han arbetar mer med höstfärger.

Nu när de stora verken om Pär Andersssons konst är avslutade vänder Mats Theselius blicken åt ett annat håll. Men inte så långt bort.

– Tesse, min mor Astrid Theselius, är väldigt intressant. Hon och pappa var båda väldigt aktiva konstnärer och arbetade sida vid sida under hela livet. I flera stora kyrkoverk samarbetade de också. Jag är väldigt fascinerad av hennes konst. Hon har en omfattande verksamhet och det skulle inte varit korrekt att ta med henne som en sidofigur i boken om Pär.

– Det får bli en egen bok om Tesse.

Pär Andersson med kollegor i monumentalverkstaden/Mejan Konsthögskolan 1951–56.

Fakta om Pär Andersson

- Född 1926 i Skellefteå, död 2015 i Lidgatu by, Ångermanland
- Utbildad vid Högre konstindustriella skolan i Stockholm 1944–1948
- Studier för André Lhote i Paris 1948–1949 och för Olle Nyman på Kungliga Konstakademien i Stockholm 1951–1956
- Gift med konstnären Astrid Theselius 1951
- Lärare på Konstfack i muralmåleri 1959–1972
- Ledamot av Konstakademien från 1973

Offentliga verk i urval

- 1960 Kalkmålning i Bolidens kyrka i Skellefteå
- 1961 Kalkmålning i Alhemskyrkan i Skellefteå
- 1969 Utsmyckningar på Foodia i Staffanstorp
- 1972 och 1992 Kalkmålningar i Kumla kyrka
- 1973 Målningar och triumfkors i Immanuelskyrkan i Stockholm
- 1973 Kalkmålning i Sankt Hans kyrka i Linköping
- 1974 Färgsättning, altar- och läktarmålning i Korpilombolo kyrka
- 1975 Temperamålning av tak och väggar, samt gobeläng Sankta Birgitta kyrka i Kalmar
- 1976 Glasfönster och kalkmålning i Kalix kyrka
- 1977 Altarmålning i Haparanda kyrka
- 1977 Målningar i Pilgrimskapellet, Järfälla
- 1978 Färgsättning och altarmålning i Överluleå kyrka i Boden
- 1981 Färgsättning och altartavla i Järna kyrka i Dala Järna
- 1982 Glasfönster i Hardemo kyrka
- 1982 Glasfönster i S:t Olavs kapell i Ekshärad
- 1982 Färgsättning och dekor i Umeå stads kyrka
- 1983–1990 Glasfönster i Visby domkyrka
- 1985–1987 Glasmålningar i Linköpings domkyrka
- 1986 Altarmålning i Munkfors kyrka
- 1986 Glasmålningar i Rödeby kyrka
- 1990 Krucifix och kalkmålning i Backens kyrka i Umeå
- 1992 Glasmålning i Ängbykyrkan i Bromma
- 1996–1997 Glasfönster i Ängsmokyran

Var med i utlottningen!

Boken Pär Andersson

Maila till

jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se
senast den **26 februari**.
Skriv **Pär Andersson** i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och din adress.

Pilgrimsvante

Sticka vantar designade med inspiration från Pär Andersssons målningar i Pilgrimskapellet! Påse med garn och stickbeskrivning till **Pilgrimsvanten**.

Maila till

jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se
senast den **26 februari**.
Skriv **Garnpåse** i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och din adress.

Unikt samarbete

Järfälla församling har länge haft verksamhet med arbetsträning enligt **Marymetoden**. Kreativitet och nytänkande har lett till ett unikt samarbete med modeföretaget Kappahl om försäljning av väskor i jeansstyg.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT

MÖJLIGHETEN ATT DELTA i arbetslivet skapar värdighet och mening. En metod för arbetsträning åt personer som står långt från arbetsmarknaden är Marymetoden. Järfälla församling har länge arbetat enligt denna metod. Nu lanseras ett unikt projekt tillsammans med modeföretaget Kappahl. Lena Lago är processledare för församlingens verksamhet med arbetsträning.

– Det är flera delar i det här, säger Lena Lago. Syverkstaden, Café Ne:Re, second hand-butiken och klosterträdgården. Fantastiska ytor för arbetsträning. Under hösten har vi tagit emot 13 personer.

Lena Lago har en bakgrund som mellanstadie lärare. Hon såg hur skolans struktur ledde till att vissa elever lyckades medan andra inte gjorde det. Detta ledde till engagemang i flera organisationer och företag med inriktning på arbetsträning. På senare tid har hon arbetat nationellt för Svenska kyrkan, och kom på den vägen till Järfälla församling.

SYVERKSTADEN ÄR EN kreativ plats. Här har man en tid arbetat med jeansstyg från kläder som folk skänkt – mobilväskor, väskor, kuddar med

”I syverkstaden arbetar främst kvinnor, många av dem med bakgrund i andra länder. Lösningen blev att vi åtog oss att sy upp 100 kassar för försäljning i Kappahls butiker i Jakobsberg och Barkarby.

mera. Kjelle, som arbetar i församlingen med bland mycket annat att dela ut post, ville ha en postväska i jeansstyg. Väskan blev en framgång och såldes i second hand-butiken, på Kyrkbyns dag och liknande sammanhang.

– Tanken med Mary är återbruk och att det ska finnas en viss affärsmässighet. Våra kanaler var för små för att svara mot de kraven. Då kom idén upp att vi skulle sälja genom någon butik i Jakobsbergs centrum.

Lena Lago tog med en väska och gick runt i butikerna i centrum. Personalen på Kappahl nappade, men beslutet måste tas av ledningen i Mölndal. Lena beskrev tankarna i ett mejl som skickades en fredagseftermiddag.

– Jag väntade mig knappast något svar, berättar Lena Lago. Tänkte att Kappahl säkert får mängder av samarbetsförslag. Men svar kom nästan direkt från Sandra Roos, hållbarhetschef på Kappahl, som tyckte att idén var jätteintressant.

KONTAKTEN LEDDE TILL ett möte och beslut om ett samarbete. Men hur skulle ett sådant se ut? Kappahl har mer än 300 butiker i fem länder och onlineförsäljning på 20 marknader. Det fanns ingen chans att syverkstaden i Maria kyrka skulle kunna leverera volymer för en kommersiell försäljning globalt.

Johanna Flemström är kommunikationschef på Kappahl.

– Vi gör en hel del samarbeten kring social och miljömässig hållbarhet på global nivå. I Sverige med BRIS och Majblomman, berättar hon. Vi testar gär-

na också mindre samarbeten på lokal nivå, och tycker att idén med jeansväskorna är intressant.

– Kappahl arbetar mycket för en ansvarsfull modeindustri. Till exempel har vi egen personal som gör revisioner hos alla leverantörer. Vi har full kontroll på hela leverantörskedjan och kan spåra allt från odling av bomull till färdiga produkter. Det finns ett engagemang från kunderna för det här också.

– I syverkstaden arbetar främst kvinnor, många av dem med bakgrund i andra länder, säger Lena Lago. Lösningen blev att vi åtog oss att sy upp 100 kassar för försäljning i Kappahls butiker i Jakobsberg och Barkarby.

Kappahl levererar jeansstyg och tyg till foder. Material som annars skulle gå till textilåtervinning.

– Vi beslutade att försäljningen skulle ske som ett evenemang vid ett tillfälle. Kassarna säljs för 250 kronor och pengarna går direkt till syverkstaden.

– Vi bestämde oss för att internationella kvinnodagen skulle vara en bra dag. Så 8 mars 2026 händer det.

– Sedan får vi se. Det finns 120 församlingar som arbetar enligt Marymetoden. Flera av dem har syverkstäder. Förhoppningsvis landar det väl och idén sprider sig.

– Men den stora vinsten är att se hur mycket ett sådant här projekt betyder för dem som arbetar i syverkstaden, betonar Lena Lago. Det är underbart att se den energi de ger till varandra.

– Det är så här Mary ska fungera.

Marymetoden är ett koncept för diakonalt arbete för arbetsträning, utvecklad för drygt tio år sedan. Metoden har spritt sig över landet. MARY står för Meningsfullhet, Arbetsgemenskap, Rehabilitering och Yrkesstolthet.

Läs mer om Järfälla församlings Mary-arbete i Tusen möjligheter nr 4 2023
Tusen möjligheter nr 2 2024

Checka in på ungdomskontot
@svk_ungdomjarfalla

Levande julspel

TRADITIONEN MED ungdomarnas julkrubba är lika gammal som ungdomskvällen Thank God it's Friday, och hölls i julas för sjunde gången. Otaliga har kostymerna varit, likaså utformningen av manuset. Jag kommer aldrig glömma den julkrubban då Alma var Josef och gjorde entré i full cowboyutstyrsel! Eller det året Ida, som Maria, tog oss tillbaka till 70-talets hippietid!

Det är den 19 december och ungdomarnas julavslutning nalkas. Kyrkorummets altare får ikväll agera stall inför Jesusbarnets ankomst. Ungdomslokalerna på nedervåningen doftar juligt av glögg, pepparkakor och askar med dubbla lager choklad. Jullåten Last Christmas samsas med elvispen som ivrigt snurrar fram grädde till varm choklad. Ungdomarna har börjat välja både roller och kostymer och julstämningen är mättad med förväntan.

DET ÄR JULAVSLUTNING och kvällen är prepad med riviga lekar och inte att förglömma: Ungdomskvällens levande julspel! Det är ett lekfullt julspel omskrivet för att frambringa både skratt och undervisning kring julberättelsen. Församlingens kostymförråd är till brädden fullt och snart har vi åtminstone två visa kvinnor med tillhörande kameler, en förväntad Jesus, hans föräldrar och deras evige trotjänare: Åsnan. Tillsammans kliver de in i en nedsläckt kyrka och anträder sin färd mot altaret där kejsar Augustus, herde, ängel och ungdomsband samsas om repliker och låtar.

Vad som är så fint med julberättelsen är att den rymmer inslag av trender och skratt, utan att berättelsen bleknar. När Tensta Gospel Choir kör var stora för ett antal år sedan hade vi ungdomar utklädda till just en gospelkör, i rollen som stor himmelsk härskara som visade sig i orten där herdarna höll hus.

ATT FÅ ARBETA MED UNGDOMAR är verkligen att vara lugnet i förändringsstormarna. Låta traditioner och bibelberättelser bestå, men också låta tidens tand och trender få bli synliga därigenom. Det kan aldrig bli tråkigt. I alla fall inte i Järfälla församling!

THERESE THELANDER, församlingspedagog

Jeansplagg, ja tack!

TACK FÖR ALLA gamla jeans som skänkts till församlingens arbetsträningsprojekt. Insamlingen fortsätter! Lämna dina avlagda jeans (ej stretch) i det uppmärkta kärlet en trappa ner på torget i Maria kyrka. **OBS!! Vi tar ej emot andra textilier än jeans.**

Frågor? Hör av dig till Anna Johansson Blomberg på 08-580 218 87 anna.johanssonblomberg@svenskakyrkan.se

Var med i utlottningen!

Honung

Järfälla församlings honung från bikuporna på våra kyrkogårdar.

Maila till

jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast den **26 februari**. Skriv Honung i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

Pussel

Pussel på 500 bitar med bilder från Järfälla.

Maila till

jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast den **26 februari**. Skriv Pussel i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

Frälsarkransen

Frälsarkransen är ett radband skapat av biskop emeritus Martin Lönnebo.

Maila till

jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast **26 februari**. Skriv Frälsarkransen i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

JÄRFÄLLA FÖRSAMLING:

Tusen möjligheter

BARN & FAMILJ

Champions

Tisdagar kl 14.30–16.30

S:t Lukas kyrka

After school-häng med extra allt för dig i mellanstadiet! Flipper, karaoke, arkadspel, nintendo, biljard, innebandy, pingis, brädspele. Du kan baka, pyssla, eller bara snacka och ta det lugnt. Gratis melis ingår, ingen anmälan. Ingång på baksidan av huset!

Familjelördag

Lördagarna 28/2 och

21/3 kl 9.30–14 i Viksjö kyrka

En härlig dag med pyssel, lek och mys och allmänt häng, för barn i sällskap med förälder (eller annan vuxen). Lunch till självkostnadspris 11.15–12.15.

PÅ FINSKA/SUOMEKSI

Finsk allsång / Yhteislaula

Måndagar kl 16.30–17.30 i Maria kyrka. Ingen anmälan

Finsk seniorjympa / Senioorijumpa

Tisdagar kl 10–12 i Maria kyrka

Mässa på finska / Messut suomeksi

Söndagarna 8/2 och 8/3 kl 13.30 i Maria kyrka

UNGA

Fördjupningskväll för ungdomar

(14–19 år)

Onsdagarna 18/2, 4/3 och 18/3

kl 18–21 i Viksjö kyrka

Här finns rum för allt mellan himmel och jord, här finns plats för dig. Vi lagar mat, kör ett quiz och pratar om allt det där stora (eller lilla!) som verkligen är viktigt. Ingen anmälan. Välkommen som du är!

Öppen förskola

Enkel och kravlös gemenskap för föräldrar med barn 0–5 år. Träffa nya vänner, fika, hänga, sjunga eller bara vara.

Viksjö kyrka

Mån, ons, tor, fre kl 9–12.30, sångsamling 10.15.

Järfälla kyrka

Ons 13–16 och tor 9–12.

Träningspass för föräldrar
ons 14–14.15.

S:t Lukas kyrka

Tor 16.15–18 (Café Lukas har öppet) och fre 9–12.

KULTUR & FÖRDJUPNING

Bibelsamtal

i Prästgården

Tisdagarna 10/2, 24/2, 10/3 och

24/3 kl 12.30–14 i Prästgården

vid Järfälla kyrka

Med Anders Gezelius Hägglund.
Bön, fika och samtal.

Sinnesromässa

Måndagar kl 17.30 i Maria kyrka

En mässa inspirerad av tolvstegs-andligheten: Gud, ge mig sinnesro att acceptera det jag inte kan förändra, mod att förändra det jag kan och förstånd att inse skillnaden. Varje tillfälle har ett av de tolv stegen som tema.

Webbandakt

Tankar inför helgen av medarbetare i församlingen, varannan fredag kl 13 på Facebook, Youtube och hemsidan.

MUSIK & KÖR

Alla kan sjunga-kören

Torsdagar kl 15.30–16.30

Maria kyrka

Sjung för att det är kul! Med Linda & Jocke Dominique. Inga förkunskaper, ingen anmälan.

Kammarkonsert:

Från barock till nutid

Söndag 15/2 kl 15 i Viksjö kyrka

Musik av Albinoni, Haydn och J. Lindberg med Jan Holmgren, oboe, Åke Hedbom, kontrabas, Johan Lindberg, klaver, och Gaudetektvartetten: Sofia Wänström Sundström, violin Katarina Gudmundsson, violin Örjan Haage, viola Johan Kyllmar, cello

AW i S:t Lukas:

Alltid på allvar men aldrig utan distans och humor

Fredag 6/3 kl 17–20

S:t Lukas kyrka

Mingel, musik och en lugn stund inför helgen.
17–18.30 Mingelfika, dricka och snacks.
18.30 Konsert med Svante Zetterberg och Robert Öberg

Konsert på Jungfru Marie bebådelsedag

Söndag 22/3 kl 15

Viksjö kyrka

E-K Remback: Missa Christo Mariamusik från 1400-tal till nutid Per-Erik Lindskog, tenor Noriko Akinaga, sopran Viksjö Motettkör Anders Gustafsson Forslin, orgel Johan Westerlund, slagverk Johan Kyllmar, cello Åke Hedbom, kontrabas Dirigent: Eva-Karin Remback

Johannespassionen

Söndag 29/3 kl 18

S:t Lukas kyrka

S:t Lukaskören framför Johannespassionen av J. S. Bach med orkester och solister. Dirigent: Anders Emilsson

MÖTAS & UMGÅS

Café Maria

Det mysiga caféet i Maria

kyrka har öppet vardagar

(utom tisdagar) 10–15

Kl 12 hålls en kort andakt i kyrkan.

Lunchserveringen har stängt under februari och mars.

Matiga mackor finns i caféet!

Vardagscafé

Ons, tor och fre kl 10–15

Viksjö kyrka

Sitt ner en stund, drick en kopp kaffe, tänd ett ljus eller låna en bok från vår bokhylla. Övriga tider är du välkommen att ringa på klockan.

Språktimme

Fredagar kl 13 i Maria kyrka

Öva din svenska! För alla åldrar.

Andakt och Öppet hus i Maria kyrka

Andakt och gemenskap,

varannan onsdag 12–14.30

Varannan gång lunch och gemenskap, varannan gång lyxigt Afternoon tea (måste förbokas på jarfalla.cafemaria@svenskakyrkan.se). En träffpunkt för dig som är dagledig! Fika, prata, träffa gamla och nya vänner. Andakt kl 12, Öppet hus kl 12.30.

11/2 Öppet hus i Dagnys minne

25/2 Afternoon tea

(platsbokning)

11/3 Öppet hus i Dagnys minne

25/3 Afternoon tea

(platsbokning)

KREATIVITET, KROPP & SJÄL

Fritt inre måleri

Onsdagar kl 12.30–14.30

Maria kyrka (samling i entrén)

Lek med färg och form! Vi målar under tystnad och avslutar med samtal. Material finns, ingen kostnad, ingen anmälan.

Bön i rörelse

Måndagarna 2/3

kl 17–18.15 i Viksjö kyrka

Där orden tar slut tar kanske dansen vid?

Välkommen till meditativ dans!

Anmälan behövs inte.

Sittgympa

Varje måndag 11.45 i Maria kyrka

Ett kvartslångt pass med rörelser du kan utföra sittande.

Sträck ut, andas och hitta ny energi!

Hantverkstimme

Torsdagar kl 14–15 på

nedervåningen

i Maria kyrka

Brodera, virka, sticka eller låna en symaskin.

Ta med dina egna projekt eller låt dig inspireras hos oss!

TRIVSELTRÄFF i Viksjö kyrka

Tisdagar kl 13–15

Andakt, sittgympa och underhållning med fika!

13 Andakt i kyrkan

13.15 Sittgympa med Therese

14 Kaffe och dagens program

10/2 Klassisk pianomusik med Nonna Shilo-Svensson

17/2 Flöjt och piano. Kända låtar med Erik Sunnerstam, flöjt, och

Nonna Shilo-Svensson, piano

24/2 Johan Fällman, sång och piano

3/3 Lunchmusik med Johan Lindberg och extraträning

med Therese

10/3 Bingo

17/3 Nya psalmer! Provsjung de nya psalmförslagen med

Johan Lindberg och Marie Ullenius

24/3 Modevisning med Seniorshopen

TRIVSELTRÄFF i S:t Lukas kyrka

Varannan torsdag kl 12.45–15

12.45 Sittgympa med Therese

13 Andakt i kyrkan, därefter kaffe och dagens program.

19/2 Haydn, Emilsson & Pärt. Med Ingrid Olsson, violin, och

Anders Emilsson, piano och orgel.

5/3 Beethoven & Brahms. Med Anders Emilsson, klarinett,

Hedvig Bengtsson, cello, och Anton Hermansson, piano.

19/3 Gamla skivbekanta. Bo Larsson spelar upp melodier

vi minns! (med Y's Mens Club)

TORSdagSTRÄFFEN i Barkarby

En torsdag i månaden kl 13–15

Andakt, fika och program i Järfälla kyrkas församlingshem

26/2 Elises resa Teater om en kvinnas livsresa

26/3 Johan Fällman spelar och sjunger

KYRKBUSSEN HÄMTAR!

12.15 S:t Lukas kyrka, Svarvargränd 1

12.30 Klockstapeln Viksjö kyrka, Agrargränd

12.45 Barkarby seniorboende, Helikoptervägen 10

...och kör tillbaka samma väg efter träffen.

TRIVSELFREDAG i Viksjö kyrka

Fredagarna 20/2, 27/2, 20/3 och 27/3 kl 12–13.30 i Viksjö kyrka

Kaffe och smörgås finns 12–12.30.

Mellan 12.30–13.30 gör vi något trevligt ihop, som att prata, promenera eller spela bingo. Vi skapar programmet tillsammans.

...hänt
sen sist

Vuxendop

SÖNDAGEN DEN 14 DECEMBER, den tredje advent, döptes Katie Gardiner under söndagsmässan i Viksjö. Det blev en högtidlig stund med mycket glädje!

De flesta i Svenska kyrkan döps som bebisar eller små barn. Men det är viktigt att komma ihåg att man kan döpas i alla åldrar. Varmt välkommen att höra av dig om du vill bli döpt!

ANNA UNGHAMMAR

Katie Gardiner.

Kulturkväll 3 december

FILMSKAPAREN MAUD NYCANDER gästade Kulturkväll i Viksjö i samband med visningen av hennes film Nunnan - 25 år i kloster. Maud är själv uppvuxen i Järfälla, så det var ett kärt återseende. Filmen gav upphov till samtal om tro, andlighet och vad som ger mening i livet.

ANNA UNGHAMMAR

116 personer kom till 2025 års sista Kulturkväll.

Nobelfest

DEN ÅRLIGA NOBELFESTEN ägde rum i Järfälla kyrkas församlingshem 4 december. Det bjöds på underhållning, andakt, tilltugg och festligheter.

Det var en otroligt fin tillställning och både gäster och personal var fint uppklädda i glitter och snygga kostymer.

Självständighetsdagen firades

KRING JUL ÄR TONERNA och orden och smakerna viktiga – också på finska. Självständighetsdagen 6 december firades med konsert med Sibelius "Finlandia" och ett pärlband av sångklassiker från film och vinyl. För musiken stod Pär Lund, flygel och Omar Ud-Din, sång.

Efteråt serverades festligt fika med karelska puroger och annat finskt.

OMAR UD-DIN

Grattis

Vinnare korsord nummer 6
Arne, Gunilla och Göran
som får ett presentkort var.

Grattis

Vinnare av honung, bok, babyset, raggsockor, vante, Frälsarkrans och pussel från nummer 6
Susanna, Gittan, Mattias, Pierre, Roland, Lisbeth, Pia, Lena, Monica, Laila, Charlotte, Tommy, Gunilla, Heidi, Kerstin, Ingrid, Sigyn, Göran och Kerstin.

Jul i gemenskap i Maria

DET VAR ÖVER 100 PERSONER på julafton som åt av julbordet i Café Maria. Ett stort tack till Ica Kvantum i Viksjö, som skänkt maten.

LOTTA CARLSSON

Matkassar delades ut

25 VÄLFYLDA JULMATKASSAR till behövande församlingsbor delades ut söndagen före jul. Kassarna betalades med församlingens fondpengar.

JESSICA KEMPKA

NÖTER SOFFLOCK	HAR VI ALLA FÖR VÄR MILJÖ	GLOS-GLOSA	TILL STÖRSTA DELEN	ÄR EN KALLE
RINGA OM BROTT				
SEANS-GÄSTEN				
PRISAD ELIOT		HAR FÖR AYSIKT KYLD		
LASTAS PÅ	INNAN-FÖR SKALET			
ÄR GRÖN I SANDEN			BLIR DEN SOM GAR I TÖRNE-SNÄR	DANS SOM GÄR RUNT
CYNISK				

L	DEN GER PER-SÖNLIG VARME	HEL-TÄCK-ANDE	TANDES I KÖKET SÄLLAN SEDD	JA-SÄGARE	TVÄTAL	GÖR FINT PÅ EN GANG	BLYTÖNS GANG BORT-KOMNA	DAGENS MAN		
									TA TAG I SJÖ HA PÅ KÄNN	
GÖR KRYPTISK					YNKLIGA LUGNT VATTEN			STÅ PÅ PASS AXEL-KLÄDE		
			KASSA				ÄR FULL AV DJUR			KAN TAS ÖVER SJÖN
TAR HÖJD-HÖP-PARE						GJORDE SIG JÖNSIG KÄRE				
GJORDE KÄNSKE MÄTT			HALLVAKT ANDAMAL I NÖD				SLANT I STIAN SNÖRAS		FINSK STILBILDARE	HÄLLER EN SOM HÄLLER HÖV
LÄTER INTE KLÄ-FINGRIG					SVAG-HET MAN I SKOLA			KASTA KORT HÖGT GRÄS		
TA UT PÅ PROMENAD	STOP-PAS I TULLEN	DEN KAN TÄRA UNDER EN				KAN STÖR STÅ FÖR				FYND-PLÅTS
KAN ÄVEN EN FIN PIK				KÖRTAR LÅNGT HERRE I KENT			GER RANG MÄTTAR MÅNGA			
LÖSER BROTT I TV			IDEL TAGEL			SÄTTE I STÄLLET				
SKOG OCH MARK					VANLIGT SOM PLOCK-VARA				KAN MAT-LAG-NING	

© MEDIARYSS, SVANTE DREJENSTAM

Mejla in meningen i det färgade fältet till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se eller vykort till Tusen Möjligheter, Järfälla församling, Box 139, 177 52 Järfälla senast **26 februari**. Glöm inte uppge ditt namn och din adress.

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Kryssa för lämpliga alternativ

- ☐ Jag vill bli medlem i Svenska kyrkan
- ☐ Jag är döpt i Svenska kyrkans ordning
- ☐ Jag är döpt i någon annan evangelisk-luthersk ordning
- ☐ Jag är inte döpt, men vill ha mer information om Svenska kyrkan
- ☐ Jag är konfirmerad i Svenska kyrkans ordning
- ☐ Jag är konfirmerad i annan kristen kyrkas ordning

Namn

Personnummer

Gatuadress

Postnr och ort

Ort och datum

Namnunderskrift

Lägg talongen i kuvert, frankera och adressera till
Järfälla församling
Box 139
177 23 Järfälla

Gratäng på brysselkål

Gratäng för 6–8 personer

500 g brysselkål
1 msk grönsaksbuljong
1 gul lök
100 g grönkål
1 tsk äppelcidervinäger
3 dl vispgrädde
5 ägg
2 dl riven ost (t.ex. edamerost)
salt, svartpeppar

Sätt ugnen på 225°.

Ansa vissna blad från brysselkålen. Halvera brysselkålen och förkoka dem i vatten med buljong i cirka sju minuter.

Hacka gul lök och grönkål var för sig. Fräs upp en stekpanna med smör och stek löken. När den börjar mjukna, ha ner den hackade grönkålen och låt den fräsa med någon minut. Salta ett varv och avsluta med att slå på en skvätt vinäger.

Slå av vattnet på brysselkålen och fördela ut dem i en ugnsfast form. Lägg lök och grönkål ovanpå.

Vispa ihop ägg och grädde med kryddorna. Häll blandningen över lök- och grönkålstäcket, och ställ in formen i 25 minuter.

Tag ut formen och strö över riven ost. Dra ner värmen till 200° och ställ in ytterligare tio minuter.

Gott att servera till både kött och fisk eller som ett vegetariskt alternativ.

LOTTA CARLSSON, husmor

Sticktid?

Kanske hinner du ägna lite tid åt att sticka?

Beställ hem mönster- och materialsats för Järfälla-mössan, eller ett par av församlingens egendesignade kyrkvantar! Designen är inspirerad av kyrkobyggnadernas interiörer, och följer traditionella nordiska sticktekniker. **Du beställer** genom att **maila** jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se och **betalar via swish** till 1230067793, märk "kyrkvanten", så löser vi leveransen till dig som bor i Järfälla. Porto tillkommer utanför Järfälla. Glöm inte att skriva vilket av de sex stickprojekten din beställning avser (se bilderna till höger).

Pris per påse med garn och mönster är 150 kr.

Beställ per mail, betala via swish.

Järfälla kyrkmössa

Pilgrimsvanten

Järfälla kyrkvante

Mariavanten

Viksjövanten

S:t Lukasvanten